

จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*

POLITICAL ETHICS OF THE ADMINISTRATORS OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS

พระพลากร สุ่มงคล (อนุปันธ)

Phra Palakorn Sumangkalo (Anupan)

สัญญา เคนาภูมิ

Sanya Kenaphoom

ภักดี โพธิ์สิงห์

Pakdee PhoSing

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Maha Sarakham Rajabhat University, Thailand

E-mail: korn.palakorn@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) ยืนยันโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้น โดยศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แหล่งข้อมูลประกอบด้วย 1) แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) นักวิชาการ จำนวน 6 คน 3) บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายข้าราชการ และฝ่ายสภา จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 480 แห่ง จำนวน 1,440 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ไม่น้อยกว่า 20 เท่าของตัวแปร และ 4) ผู้ทรงคุณยืนยันโมเดล ประกอบด้วย นายก ปลัด และหัวหน้าส่วนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากทุกภูมิภาค จำนวน 12 คน การวิจัยนี้เก็บข้อมูลทั้งการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีวิเคราะห์สถิติด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และโมเดลใช้การวิเคราะห์ Confirm Factoring Analysis (CFA) ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบหลัก 3 มิติ คือ 1.1) การรับรู้เชิงจริยธรรม 1.2) เจตคติเชิงจริยธรรม 1.3) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม องค์ประกอบย่อย 15 ด้าน และตัวบ่งชี้ จำนวน 150 ตัวบ่งชี้ 2) การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โมเดล

* Received 11 July 2020; Revised 17 July 2020; Accepted 19 July 2020

มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) การยืนยันตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้น ผู้ทรงคุณมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ: จริยธรรมทางการเมือง, ผู้บริหาร, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This study aimed to 1) study main elements, sub elements, and indicators of political ethics of administrators of local administrative organizations, 2) investigate the consistency of the political ethics indicator model of local administrative organization administrators with empirical data, 3) confirm the model of political ethics indicators of administrators of local administrative organizations developed by studying local administrative organizations. The data sources include 1) concepts, theories, and related literature, 2) six academics, 3) local administrative organization personnel, consisting of administrators, civil servants and councils from 480 local administrative organizations, comprising 1,440 people. The sample group was specified by using criteria not less than 20 times of variables, and 4) 12 of model experts, consisting of chief executives, chief administrators, and directors of local administrative organizations from every region. This current study collected data by analyzing documents, interviews, and questionnaires. Quantitative data analysis used statistical analysis methods with means, medians, standard deviation, interquartile range, Confirm Factoring Analysis (CFA). The study found that 1. main elements, sub elements, and indicators of political ethics of the administrators of local administrative organizations consisted of three main dimensions: 1) ethical awareness, 2) ethical attitude, 3) ethical behavior, 15 sub elements and 150 indicators, 2. the consistency of the political ethics indicator model of local administrative organization administrators with empirical data was consistent with the hypothesis, 3. the developed indicators of political ethics of local administrative organizations were found to be appropriate at a high level as confirmed by the experts.

Keywords: Political Ethics, Administrative, Local Administrative Organization

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทาง การเมืองการปกครอง โดยเฉพาะชุมชนที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลซึ่ง เป็น กลไกในการปกครองประเทศ ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศ ให้ประชาชนได้รับความสุข แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับ ประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจเกิดปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงาน อาจจะไม่ตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ (ประทาน คงฤทธิศึกษากรม, 2535) ในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่น และการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดย ปรับปรุงท้องถิ่นออกเป็น 4 ประเภท คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล และท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กทม. และพัทยา) เพื่อให้สอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ชยาวุธ จันทร และคณะ , 2543) ปัญหาที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาคือเรื่อง จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่สังเกตได้เด่นชัดคือมีการบัญญัติเรื่องนี้ไว้ใน รัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 77 กำหนดให้รัฐต้องจัดมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ มีความตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรมของ ผู้บริหารและนักการเมือง สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 251 บัญญัติว่า การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่ กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น

ปัญหาที่พบในปัจจุบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เรื่อง การคอร์รัปชัน การให้บริการประชาชนที่ด้อยคุณภาพ การร้องเรียนและฟ้องร้องกันระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง สอดคล้องกับ โกวิทย์ พวงงาม กล่าวว่า จากสถิติของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการกล่าวหา เจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ อบต. ว่ากระทำการทุจริตตั้งแต่ ปี พ.ศ.2543 - 2550 รวม 8 ปี พบว่า อบต.ถูกกล่าวหาตามลำดับ ดังนี้ อบต. มีเรื่องถูกกล่าวหา จำนวน 3,235 เรื่อง และมีผู้ถูกกล่าวหาจำนวน 5,778 ราย เทศบาลมีเรื่องถูกกล่าวหาจำนวน 1,705 เรื่อง และผู้ถูกกล่าวหาจำนวน 2,766 ราย อบจ. มีเรื่องถูกกล่าวหาจำนวน 283 เรื่อง และผู้ถูกกล่าวหาจำนวน 441 ราย กรุงเทพฯ มีเรื่องถูกกล่าวหาจำนวน 273 เรื่อง และผู้ถูก กล่าวหาจำนวน 442 ราย เมืองพัทยา มีเรื่องถูกกล่าวหาจำนวน 12 เรื่อง และผู้ถูกกล่าวหา จำนวน 40 ราย (โกวิทย์ พวงงาม, 2553) สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า บุคลากรองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นบางท่านยังมุ่งทางด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ ความเจริญทางด้านจิตใจตามไม่ทัน กับความเจริญทางด้านวัตถุ ระบบท้องถิ่นจึงเกิดวิกฤตการณ์ด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่

จะต้องหันมาสนใจความเจริญทางด้านจิตใจ (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, 2550) สอดคล้องกับ ไกวิทย์ พวงงาม ได้ให้ความเห็นว่า สภาพปัญหาและสาเหตุการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดจากตัวบุคคล โดยผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานท้องถิ่นบางส่วนได้ใช้ตำแหน่งของตนแสวงหาประโยชน์ เช่น การเก็บรายได้แล้วไม่ส่งคลัง หรือมีการแก้ไขหลักฐานการเงิน การจ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานการเรียกเงินตอบแทนแลกกับตำแหน่งที่สอบบรรจุ การโยกย้าย การแต่งตั้งการเลื่อนตำแหน่ง นอกจากนี้บุคลากรในท้องถิ่นทั้งผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น มีญาติหรือพวกพ้องเป็นผู้รับเหมาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองและกลุ่มเครือข่าย (ไกวิทย์ พวงงาม, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวริยา ชินวรรณโณ พบว่า นักการเมืองไทยมีความขัดแย้งกันอย่างมากระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและหน้าที่ที่นักการเมืองพึงปฏิบัติต่อประเทศชาติและประชาชน (วริยา ชินวรรณโณ, 2556) และสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักการเมือง พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีสภาพปัญหาที่เห็นได้ชัดเจน อาทิ การทุจริตในการเลือกตั้ง การซื้อสิทธิ์ขายเสียงเลือกตั้ง การใช้อำนาจหน้าที่ของนักการเมืองเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง เป็นต้น (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2549)

การขาดจริยธรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาที่พบคือเรื่องการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อหาประโยชน์แก่ตนเองและบุคคลใกล้ชิด สอดคล้องกับงามพิศ สัตย์สงวน กล่าวว่า ปัญหาที่พบมาในอดีตจนถึงปัจจุบันของผู้บริหารท้องถิ่น คือเรื่องความไม่ซื่อสัตย์สุจริต มีการกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การรับสินบน การอนุญาตให้เอกชนใช้ประโยชน์จากสาธารณสมบัติ การข่มขู่ขูดรีด ระบบอุปถัมภ์ ไม่เก็บภาษี หรือเก็บไม่ครบตามจำนวน เบียดบังเอาส่วนที่เหลือ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2543) และสอดคล้องกับงานวิจัยของประกายแก้วรัตนนาคะ พบว่า การประทุพติมิชอบส่งผลกระทบต่อและทำลายความมั่นคงของสังคม ทำให้ผู้อื่นเสียประโยชน์เสียโอกาส บางครั้งสังคมไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ เพราะเสื่อมศรัทธา จึงทำให้พฤติกรรมขยายวงกว้างมีการกระทำผิดมากขึ้น เป็นสิ่งที่กระทบต่อสังคมในภาพรวม เช่น การทุจริตการก่อสร้างต่าง ๆ ที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้อาคารรั่ว ดึกขำรูด พังทรุด ถ้าเป็นถนนก็พังก่อนเวลา อันควรถูก ซึ่งเป็นปัญหาต่อการพัฒนาบ้านเมือง และเช่นเดียวกันหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่มีผู้บริหารประทุพติมิชอบเพราะขาดจริยธรรม และไม่บริหารด้วยความโปร่งใส ไม่ยุติธรรม ย่อมทำให้เป็นปัญหา จึงต้องมีการควบคุมผู้บริหารท้องถิ่น (ประกายแก้ว รัตนนาคะ, 2553)

แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะอาศัยเฉพาะกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องอาศัยจริยธรรมและมารยาททางการเมือง โดยฝ่ายการเมืองต้องมีจิตสำนึกในเรื่องความถูกต้อง มีความยุติธรรม การมองเห็นประโยชน์ส่วนรวม การเคารพต่อสิทธิของประชาชน การเคารพหลักนิติธรรม และมีจิตวิญญาณของความเป็นประชาธิปไตย (ลิขิต ธีรเวคิน, 2545) และยังคงสอดคล้องกับ งานวิจัยเรื่องจริยธรรม

ของนักการเมือง ของ ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ได้เสนอแนวทาง ได้แก่ แนวทางในการให้การศึกษา การปลูกฝังเพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกที่ดี (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2549) ดังนั้นการพัฒนาตัว บ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทราบถึง องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการพัฒนา จริยธรรมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมือง ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อยืนยันโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ที่สร้างและพัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จริยธรรมทาง การเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แหล่งข้อมูลของการวิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าจาก แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้มาโดยเลือกแบบ เจาะจงจากนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 6 คน เพื่อกำหนดตัว บ่งชี้จริยธรรมทางการเมือง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยประเด็น ในการสัมภาษณ์ ในแต่ละประเด็นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบได้โดยอิสระ แบบสัมภาษณ์ให้มี โครงสร้าง 3 ส่วน คือ ส่วนหัวของแบบสัมภาษณ์ ส่วนเนื้อหา และส่วนท้ายของแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ จะทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ

จากนั้นนำไปผนวกและสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งจะใช้ในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม การวิจัยในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 สร้างและตรวจสอบโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การสร้างและตรวจสอบโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรองนายกที่รักษาราชการแทนนายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดหรือรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศทั้งหมด 7,852 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรองนายกที่รักษาราชการแทนนายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ประธานหรือรองประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) ปลัดหรือรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามแต่ละ 3 คน จากฝ่ายบริหาร ฝ่ายข้าราชการประจำและฝ่ายสภาท้องถิ่น จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 480 แห่ง จำนวน 1,440 คน ได้มาโดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ไม่น้อยกว่า 20 เท่าของตัวแปร (Schumacker, R. E., & Lomax, R. G., 2010)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งแบ่งโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประเภทสอบถามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 15 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) เพื่อวัดความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Likert, R., 1932)

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทปลายเปิด (Opened End)

4. การวิเคราะห์ในทางสถิติ

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 4.1.1 ร้อยละ (Percentage) 4.1.2 ค่าเฉลี่ย (μ) 4.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ

4.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณจากสูตร (ยุทธ ไกยวรรณ, 2545)

4.2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.2.3.1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ผ่าน คือ ระดับมากขึ้นไป โดยมีค่าเฉลี่ย \bar{X} ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.2.3.2 วิเคราะห์และตรวจสอบโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การวิเคราะห์ Confirm Factoring Analysis (CFA)

ระยะที่ 3 ยืนยันโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สร้างและพัฒนาขึ้น

1. การยืนยันโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สร้างและพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณยืนยันโมเดล ประกอบด้วย นายก ปลัด และหัวหน้าส่วนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศทั้งหมด 7,852 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายก ปลัด และหัวหน้าส่วนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 12 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample)

3. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามประเภทเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบและ

ตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประเภท สอบถามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทปลายเปิด (Opened End)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range) สำหรับที่ใช้ในการพิจารณาคำตอบกำหนดเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best, John W ดังนี้

สำหรับการพิจารณาคัดเลือกประเด็นองค์ประกอบย่อยแต่ละตัว ที่มีความเหมาะสมเป็นลักษณะจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ คือ ข้อความที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

การพิจารณาข้อความตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ที่เหมาะสมจะใช้ข้อความที่มีค่ามัธยฐาน (Mdn.) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นการพิจารณาความ สอดคล้องกันของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดเกณฑ์แสดงค่าความสอดคล้อง ซึ่งพิจารณาข้อความเพื่อนำไปกำหนดเป็นองค์ประกอบย่อยที่เหมาะสมจะใช้ข้อความที่มีค่า พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (I.R.) ตั้งแต่ 1.50 ลงมา

ผลการวิจัย

1. การค้นหาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ จากการทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) อาทิ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ (Interview) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ได้องค์ประกอบหลัก 3 มิติ องค์ประกอบย่อย 15 ด้าน และตัวบ่งชี้ 150 ตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

1.1 มิติการรับรู้เชิงจริยธรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่

1) ด้านการรับรู้เชิงจริยธรรมในการดำรงตน 2) ด้านการรับรู้การบริหารอำนาจและ

ผลประโยชน์ 3) ด้านการรับรู้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านการรับรู้การบริหารองค์กร 5) ด้านการรับรู้วิถีประชาธิปไตย

1.2 มิติเจตคติเชิงจริยธรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่

1) ด้านเจตคติเชิงจริยธรรมในการดำรงตน 2) ด้านเจตคติการบริหารอำนาจและผลประโยชน์ 3) ด้านเจตคติการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านเจตคติการบริหารองค์กร 5) ด้านเจตคติวิถีประชาธิปไตย

1.3 มิติพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่

1) ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการดำรงตน 2) ด้านพฤติกรรมการบริหารอำนาจและผลประโยชน์ 3) ด้านพฤติกรรมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านพฤติกรรมการบริหารองค์กร 5) ด้านพฤติกรรมวิถีประชาธิปไตย

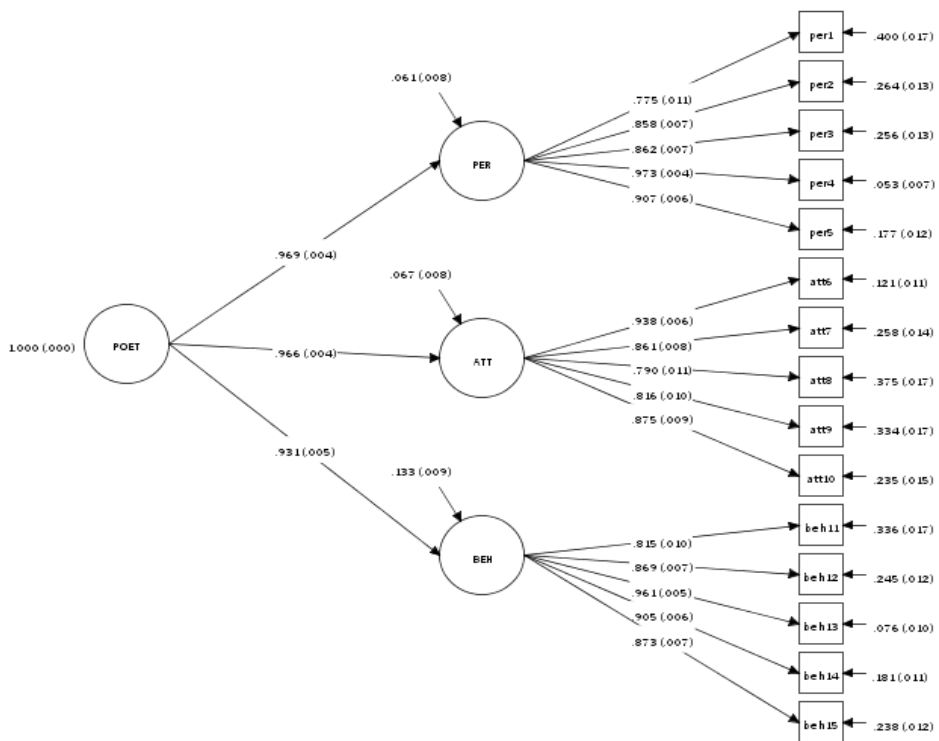
2. การสร้างและตรวจสอบโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยดังนี้

ส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายข้าราชการ และฝ่ายสภา ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 1,440 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 78.70) รองลงมาคือหญิง (ร้อยละ 21.30) เมื่อจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 52.70) รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 28.70) และน้อยที่สุดคือช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี (ร้อยละ 0) เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 37.80) รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 30.30) และน้อยที่สุดคือวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 5.60) เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า เป็นฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา และฝ่ายข้าราชการประจำ (ร้อยละ 33.30) เท่ากันทั้งหมด และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง 6-10 (ร้อยละ 39.80) รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 32.20) และน้อยที่สุด มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง 11-15 ปี (ร้อยละ 12.10)

นำตัวบ่งชี้ที่ผ่านเกณฑ์ ระดับมากขึ้นไปจำนวน 150 ตัวบ่งชี้ ไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน หาค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ และตรวจสอบโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี โดยพิจารณาจากค่าไค - สแควร์ (Chi - Square) เท่ากับ 53.628 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 30 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P - Value) เท่ากับ 0.510 นั่นหมายถึง ค่าไค - สแควร์ (Chi - Square) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าการคำนวณหาปริมาณที่เปลี่ยนแปลงจากการเปรียบเทียบระหว่างโมเดล (TLI) เท่ากับ 0.997 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ 0.900 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องดีมาก ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบความเหมาะสมของ

โมเดลที่ศึกษา (CFI) เท่ากับ 0.999 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ 0.900 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องดีมาก ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.023 ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ 0.100 แสดงว่าโมเดล มีความสอดคล้องดีมาก ค่าดัชนีรากที่สองกำลังเฉลี่ย (SRMR) เท่ากับ 0.011 ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ 0.080 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องดีมาก และค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ทหารด้วยค่าองศาอิสระ (X^2/df) เท่ากับ 1.787 ซึ่งเกณฑ์กำหนดไว้ว่าต้องน้อยกว่า 2.00 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องดีมาก และผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขององค์ประกอบหลัก 3 มิติ องค์ประกอบย่อย 15 ด้าน และตัวบ่งชี้ 150 ตัวบ่งชี้ดังภาพที่ 1

$X^2 = 53.628$, $df = 30$, $P\text{-Value} = 0.5100$, $CFI = 0.999$, $TLI = 0.997$,

$SRMR = 0.011$, $RMSEA = 0.023$ และค่า $X^2/df = 1.787 < 2$

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์โมเดลจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การยืนยันตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สร้างและพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิ จากค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้ ประกอบกัน ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป 2) ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่า

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้วยในระดับมาก และ 3) ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (I.R.) ตั้งแต่ 1.50 ลงมา ซึ่งถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันสูง พบว่า มีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย (Mean) ระหว่าง 3.80 - 4.65 ค่ามัธยฐาน (Median) ระหว่าง 4 - 5 ค่าฐานนิยม (Mode) ระหว่าง 4-5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range) อยู่ระหว่าง 0.25 - 1.25 ซึ่งหมายความว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โมเดลจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง “จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบประเด็นที่สำคัญสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบหลัก 3 มิติ คือ มิติการรับรู้เชิงจริยธรรม มิติเจตคติเชิงจริยธรรม เรียงค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่มีค่ามากที่สุดคือ มิติเจตคติเชิงจริยธรรม รองลงมาคือ มิติพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และน้อยที่สุดคือ มิติการรับรู้เชิงจริยธรรม ซึ่งองค์ประกอบจริยธรรมดังกล่าว เป็นพื้นฐานของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์ที่สังคมนิยมชมชอบ โดยเฉพาะการพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบดังกล่าวเป็นกระบวนการในการพัฒนาจริยธรรม ประกอบด้วย

1.1 เจตคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับพฤติกรรมกระบวนการคิดการตัดสินใจการใช้เหตุผล ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันจะส่งผลต่อแนวโน้มการแสดงออกของผู้นั้น ทางกาย วาจา ใจ เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับค่านิยมในสังคม พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านเจตคติในการดำรงตนมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความรู้สึกเชื่อว่าทำดีได้ดี โดยดำรงตนอยู่บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต ทางกาย วาจา ใจ อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม สอดคล้องกับแนวคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวว่า ทศนคติหรือเจตคติเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมว่าชอบหรือไม่ชอบ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524) ทั้งนี้ประกายแก้ว รัตนนาคะ ได้ทำการวิจัยเรื่องมาตรวัดจริยธรรมนักรบการเมืองท้องถิ่นภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า มาตรวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ได้ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ประกายแก้ว รัตนนาคะ, 2553) สอดคล้องกับริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้สึกเชิงจริยธรรมความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาชิกรัฐสภาไทย พบว่า สมาชิกรัฐสภาให้คุณค่าหรือความสำคัญของจริยธรรมความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อสังคม แต่

ไม่ได้เคร่งครัดในทางปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวา จึงเป็นระดับที่ยังไม่เป็นที่พึงพอใจ (ริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล, 2547) และสอดคล้องกับวิจัยของพระสมชวน ทิพประมวล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมผู้นำทางการเมือง: กรณีศึกษาประวัติและผลงานพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ผลการศึกษาพบว่า จริยธรรมผู้นำทางการเมืองไทยเป็นแกนกลางทางสังคมที่เชื่อมโยงระหว่างผู้นำกับประชาชน ให้เป็นที่ยอมรับศรัทธาเชื่อถือไว้วางใจผู้นำ ผู้นำต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริตทางกาย วาจา ใจ (พระสมชวน ทิพประมวล, 2553)

1.2 พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมทางการแสดงออกหรือการปฏิบัติที่ดีงาม ที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขต่อตนเองและสังคม ประกอบด้วยควมมีวินัยในตนเอง ความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น ความรับผิดชอบ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเห็นแก่ส่วนรวม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางการเมือง ถือเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการพัฒนาตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบการวิจัยผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบย่อยของตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านพฤติกรรมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีวินัยในตนเอง ในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร ในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเห็นแก่ส่วนรวม มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อการทำงาน และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoffman M.L. กล่าวว่า พฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมทางการแสดงออกหรือการปฏิบัติทางจริยธรรม (Hoffman M.L., 1997) ทั้งนี้ ประภาส อาจเวทย์ มีความเห็นว่า การประหยัด คือ การรู้จักใช้ทรัพยากรสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ อย่างทนุถนอม ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้ตามความจำเป็นเหมาะสมไม่สุรุ่ยสุร่าย การรู้จักคุณค่าของเวลาไม่ปล่อยให้ล่วงเลยไปโดยไม่ได้ทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (ประภาส อาจเวทย์, 2551) สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัจฉราลักษณ์วิเศษ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมครูพลศึกษา พบว่า มีคุณธรรมจริยธรรม 10 ประการประกอบด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดี ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความรับผิดชอบ ความเมตตาปราณี ความยุติธรรม ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ความกตัญญูกตเวทิต และควมมีวินัย (อัจฉราลักษณ์ วิเศษ, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรา เนียมเรือง ได้ทำการวิจัยเรื่อง จริยธรรมของผู้นำทางการเมืองในรัฐบาลทักษิณ ตามทรศนะของสื่อมวลชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางป้องกันปัญหาการละเมิดจริยธรรมทางการเมือง ตามทรศนะของสื่อมวลชนที่ต้องการให้มี คือ มาตรการด้านการเมือง การบริหารควรเน้นความสำคัญของผู้นำทางการเมืองให้เป็นแบบอย่างที่ดีทางจริยธรรมแก่สังคม กำหนดหลักเกณฑ์ของการใช้หลักธรรมาภิบาลและหลักคุณธรรมในการบริหารราชการ

และการปฏิบัติราชการอย่างเคร่งครัดทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร (รุจิรา เนียมเรือง, 2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีร์ภัทร์ เสรีรังสรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง จริยธรรมของนักการเมือง พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรมและผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมือง โดยมีสภาพปัญหาที่เห็นได้เด่นชัด เช่น การทุจริตในการเลือกตั้ง การซื้อสิทธิขายเสียง การใช้อำนาจหน้าที่ของนักการเมืองเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง (อีร์ภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2549) และสอดคล้องกับแนวคิดของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง หลักของการประพฤติ การดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ เป็นคุณธรรมที่แสดงออกในลักษณะที่ดีงาม ถูกต้องสมควรและเหมาะสมเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและพึงประสงค์ของสังคม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2553)

1.3 การรับรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การพัฒนาความรู้ เป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดความรู้ความเข้าใจ เป็นผู้มีปัญญาสามารถแยกแยะความผิดถูกโดยการใช้เหตุผลทางจริยธรรมความถูกต้อง ดีงาม ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเข้าใจหลักจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน เช่น มีความซื่อสัตย์ในการบริหารงานเพื่อให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในตัวผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรักษาวินัยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาคม มากมีทรัพย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 11 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเมตตา กรุณา 2) ด้านกัลยาณมิตร 3) ด้านธรรมา ภิบาล 4) ด้านยุติธรรม 5) ด้านความซื่อสัตย์ 6) ด้านการบังคับตนเอง 7) ด้านความมีเหตุผล 9) ด้านการปกครอง 10) ด้านความมีวินัย และ 11) ด้านความรับผิดชอบ (อาคม มากมีทรัพย์, 2556) ทั้งนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน มีความเห็นว่าความรู้เชิงจริยธรรม คือ การกระทำใดดีที่ควรกระทำ การกระทำใดควรงดเว้นกระทำ ความรู้ด้านจริยธรรมจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอายุ สติปัญญาและระดับการศึกษา (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524) ส่วนพระราชบัญญัติมาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. 2562 มาตรา 5 ระบุว่ามาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วย 1) การยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึก และรับผิดชอบต่อหน้าที่ และสอดคล้องกับแนวคิดของสมบัติ อารังธัญวงศ์ กล่าวว่า ความรู้ (Wisdom) คนในรัฐ โดยผู้นำต้องประกอบไปด้วยความรู้ความสามารถ เพราะความรู้คือองค์รวมของคุณธรรม เพียงแต่เรียกต่างกันตามสถานการณ์ของการใช้ความรู้นั้น เช่น เรียกความรู้ว่า ปัญญา เมื่อใช้ความรู้แยกแยะความดีกับความชั่ว ไม่กระทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2545)

2. สร้างและตรวจสอบโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โมเดลจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากความกลมกลืนของโมเดล ในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรง ของโมเดล พบว่า การทดสอบ ไคว - สแควร์ (Chi - Square) เท่ากับ 53.628 ชั้นแห่งความ เป็นอิสระ df เท่ากับ 30 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (P - value) เท่ากับ 0.510; > 0.05 ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่า ดัชนีทุกตัว ได้แก่ CFI = 0.999, TLI = 0.997, ผ่านเกณฑ์ตามลำดับ ส่วนดัชนีที่ กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.05 พบว่า ดัชนี SRMR = 0.011, RMSEA = 0.023 ผ่านเกณฑ์ที่ กำหนดไว้เช่นเดียวกัน จึงสรุปได้ว่าจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ที่ได้จากรอบแนวคิดในการวิจัยมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก แสดงว่า โมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกิดจากข้อ ค้นพบใหม่ ประกอบด้วย การรับรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิง จริยธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ อีระพร อุวรรณโน ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของจริยธรรม ประกอบด้วย 1) ความรู้ (Knowledge) ได้แก่ ความรอบรู้ความเข้าใจสามารถแยกแยะความผิด ถูกโดยการใช้เหตุผลทางจริยธรรมในการพิจารณาความถูกต้อง 2) ความรู้สึก (Feeling) ได้แก่ ปฏิภาณที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม เช่น ทศนคติและความรู้สึกทางจริยธรรม และ 3) พฤติกรรม (Conduct) ได้แก่ การแสดงออกของบุคคลที่ปรากฏจากสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมการแสดงออกทางจริยธรรม (อีระพร อุวรรณโน, 2530)

3. ยืนยันโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สร้างและพัฒนาขึ้น โดยใช้เกณฑ์จากค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป 2) ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้วยในระดับมาก และ 3) ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (I.R.) ตั้งแต่ 1.50 ลงมา ซึ่งถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้อง กันสูง พบว่า จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเหมาะสม ที่จะนำไปปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย (Mean) ระหว่าง 4.00 - 4.65 ค่ามัธยฐาน (Median) ระหว่าง 4 - 5 ค่าฐานนิยม (Mode) ระหว่าง 4 - 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range) อยู่ระหว่าง 0.25 - 1.25 โดยผู้วิจัยได้ตัดตัวบ่งชี้ที่มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range) สูงกว่า 1.50 ออก ซึ่งหมายความว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้อง กันว่าจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเหมาะสม ที่จะ นำไปใช้เป็นตัวบ่งชี้ในการพัฒนาจริยธรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับ มากถึงมากที่สุด

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของ จริยธรรมทางสังคม ดังนั้นคำว่า จริยธรรม (Ethics) ตามความหมายทางศาสนา หมายถึง

ความดีงาม ความถูกต้อง ความเหมาะสม ที่คนในสังคมหนึ่ง ๆ ได้ยอมรับถือปฏิบัติเป็นหลักทางศีลธรรม จริยธรรมทางการเมือง นับเป็นปัญหาหลักประการหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองไทย หากนักการเมืองขาดซึ่งจริยธรรมทางการเมืองแล้วก็มักจะก่อปัญหาแก่คนหมู่มากหรือส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าการพัฒนาตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องอาศัยคุณลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ คือ การรับรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการพัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม ให้เป็นไปตามลักษณะที่ดีงามตามหลักศีลธรรม วัฒนธรรมและค่านิยมความพึงพอใจว่าการกระทำนั้นถูกต้องดีงาม ตามกฎเกณฑ์กติกา หรือบรรทัดฐานของสังคม ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้โมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการตรวจสอบด้วยกระบวนการทางทฤษฎี ซึ่งโมเดลมีความเหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นแนวทางให้หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำตัวบ่งชี้ทั้ง 150 ตัวบ่งชี้ ไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพต่อไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีมาตรการในการพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำองค์ประกอบจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปเป็นเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ในการประเมินเพื่อคัดเลือกผู้บริหารดีเด่นในระดับต่าง ๆ เนื่องจากองค์ประกอบดังกล่าวครอบคลุม พฤติกรรมที่ดีงามของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดและประเมินจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างความตระหนักในด้านความประพฤติของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรมีการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประสิทธิผลของท้องถิ่น เพื่อนำข้อค้นพบไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). ธรรมาภิบาลท้องถิ่น ว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อบปี้.
- _____. (2560). สภาพปัญหาและสาเหตุการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.). เรียกใช้เมื่อ 20 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.anticorruption.in.th/2016/th/detail/643>

- งามพิศ สัตย์สงวน. (2543). หลักรัฐธรรมนูญวิวัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชยาวุธ จันทน์ และคณะ. (2543). วิวัฒนาการการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น สำนักงาน ก.พ..
- ดวงเดือน พันธุนาวิณ. (2524). พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 2 จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. (2550). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารองค์การภาครัฐ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หน้าที่ 14 การเสริมสร้างจิตสำนึกในการบริหารภาครัฐ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2549). จริยธรรมของนักการเมือง. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระพร อวรรณโณ. (2530). จริยธรรมกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประกายแก้ว รัตนาคะ. (2553). มาตรฐานจริยธรรมนักการเมืองท้องถิ่นภาคเหนือของประเทศไทย. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ประภาส อัจฉริยะ. (2551). การพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการประหยัดและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งคร้อหนองไผ่ อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2553). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: ธนธัชการพิมพ์.
- พระสมชวน ทิพย์ประมวล. (2553). จริยธรรมผู้นำทางการเมือง: กรณีศึกษาประวัติชีวิตและผลงาน พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษการเมือง. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล. (2547). ความรู้สึกเชิงจริยธรรมความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อสังคม ของสมาชิกวุฒิสภาไทย. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุจิรา เนียมเรือง. (2553). จริยธรรมของผู้นำทางการเมืองในรัฐบาลทักษิณ ตามทรรศนะของสื่อมวลชน จังหวัดเชียงใหม่. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- ลิขิต อีร์เวคิน. (2545). การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วริยา ชินวรรณโณ. (2556). จริยธรรมนักรการเมือง. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2545). การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อัจฉราลักษณ์ วิเศษ. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมของครูพลศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- อาคม มากมีทรัพย์. (2556). จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Hoffman, M. L. (1997). Development of Moral Thought, Feeling and Behavior. Cambridge: Cambridge University Press.
- Likert, R. (1932). New Patterns of Management. New York: McGraw - Hill.
- Schumacker, R. E. & Lomax, R. G. (2010). A beginner's guide to structural equation modeling. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.